

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ВЕСЛУВАННЯ НА БАЙДАРКАХ І КАНОЕ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Русанова О. М., Чередниченко О. О.
Національний університет фізичного виховання і спорту України

Анотація. Проведено порівняльний аналіз результатів виступу членів збірної команди України та провідних спортсменів світу (на прикладі Чемпіонату світу 2011 року та Олімпійських ігор 2012 року). Розглянуто особливості розвитку веслування на байдарках і каное в Україні, висвітлено досягнення українських веслувальників на Олімпійських іграх 1996–2012 рр. Встановлено, що щільність результатів у веслуванні на байдарках і каное значно підвищилася, та, не дивлячись на існуючі складності, відставання українських веслярів від світових лідерів поступово скорочується.

Ключові слова: веслування на байдарках і каное, Олімпійські ігри, міжнародні змагання, дитячо-юнацький спорт, результати змагань.

Аннотация. Русанова О. М., Чередниченко О. А. Особенности развития гребли на байдарках и каное в Украине на современном этапе. Проведен сравнительный анализ результатов выступления членов сборной команды Украины и ведущих спортсменов мира (на примере Чемпионата мира 2011 года и Олимпийских игр 2012 года). Рассмотрены особенности развития гребли на байдарках и каное в Украине, освещены достижения украинских гребцов на Олимпийских играх 1996–2012 гг. Установлено, что плотность результатов в гребле на байдарках и каное значительно повысилась, и, несмотря на существующие сложности, отставание украинской гребцов от мировых лидеров постепенно сокращается.

Ключевые слова: гребля на байдарках и каное, Олимпийские игры, международные соревнования, детско-юношеский спорт, результаты соревнований.

Abstract. Rusanova O., Cherednichenko O. Features of development of rowing and canoeing in Ukraine at present. A comparative analysis of the performance of members of the national team of Ukraine and leading athletes of the world (for example, the World Cup in 2011 and the Olympics in 2012). The peculiarities of the rowing and canoeing in Ukraine, Ukrainian rowers and progress of the Olympic Games 1996–2012 biennium. Found that the density results in rowing and canoeing significantly increased, and despite the existing difficulties lag Ukrainian rowers from world leaders gradually reduced.

Key words: rowing and canoe, the Olympic Games, international competitions, children's and youth sports, competition results.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій. Постійне зростання значення успішності виступів спортсменів на Олімпійських іграх, як фактор національного престижу, стимулює спортивні організації до формування ефективної системи олімпійської підготовки спортсменів [3; 6; 7–10]. Характеристика спорту як власне змагальної діяльності підкреслює особливе значення в ньому змагальних відносин, на основі яких саме змагання займає центральне місце у спортивному житті. При цьому сам результат постає в якості інтегрального продукту всієї системи підготовки спортсменів.

Результати виступів українських веслярів на байдарках і каное на Іграх ХХІХ Олімпіади в Пекіні обрали даний медалеємний вид спорту в якості «стратегічного» для успішного виступу спортсменів України на Іграх ХХХ Олімпіади у Лондоні.

Міжнародна федерація каное в 2009 році внесла суттєві зміни в олімпійську змагальну програму. Для збереження загальної кількості комплектів медалей (12 комплектів), збільшилася доля жіночих номерів програми з 3 до 4 за рахунок заїздів байдарок-одиначок на дистанцію 200 метрів. Чоловіки на новій для олімпійських ігор 200-метровій дистанції розігрували 3 комплекти нагород [5].

Аналіз літературних джерел свідчить, що особливості розвитку спорту вищих досягнень тісно пов'язані з програмою міжнародних змагань та Олімпійських ігор [1; 2; 4; 6].

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Робота виконувалася за пріоритетним тематичним напрямом наукових досліджень НУФВСУ на 2012–2015 рр. – 3.5.1. «Інноваційні технології в системі підготовки спортсменів».

Завдання дослідження:

1. Виявити країни, екіпажі яких результативно

виступають на міжнародних змаганнях з веслування на байдарках і каное.

2. Провести порівняльний аналіз результатів виступів українських спортсменів, які спеціалізуються у веслуванні на байдарках і каное, на Олімпійських іграх 1996–2012 рр.

3. Проаналізувати командний рейтинг успішних у веслуванні на байдарках та каное країн на змагальній дистанції 200 метрів.

Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, методи отримання ретроспективної інформації. Статистичні дані отримані з офіційних протоколів Чемпіонату світу 2011 р., Ігр Олімпіади у мережі Інтернет на офіційному веб-сайті Міжнародної федерації каное з 1996 по 2012 рр.

Результати дослідження. Веслування на байдарках і каное є олімпійським видом спорту. Змагання серед чоловіків на Іграх Олімпіад проводяться з 1936 року, серед жінок – з 1948 р. Серед чоловіків розігрується 9 комплектів нагород, серед жінок – 3. На Іграх ХХХ Олімпіади в Лондоні олімпійські нагороди завоювали спортсмени 17 країн, з них представники 8 країн отримали золоті нагороди. Розподіл олімпійських медалей представлено у табл. 1.

У Лондоні Україна стала третьою за розподілом олімпійських нагород, для порівняння – на Олімпійських змаганнях у Пекіні – українська команда посіла 7 місце.

Упродовж останнього десятиліття лідирують на міжнародній арені у веслуванні на байдарках і каное спортсмени Німеччини та Угорщини, що засвідчили результати Олімпійських змагань у Лондоні. Команди країн пострадянського простору (Україна, Росія, Білорусь) успішно виступали на Іграх Олімпіад 2008, 2012 рр. порівняно з 2000 та 2004 рр.

На Іграх ХХХ Олімпіади в Лондоні українські веслувальники здобули золоту та дві срібні олімпійські

Таблиця 1

Розподіл медалей у веслуванні на байдарках і каное на Іграх XXX Олімпіади в Лондоні

Місце	Країна	Кількість медалей			Усього
		Золото	Срібло	Бронза	
1	Угорщина	3	2	1	6
2	Німеччина	3	1	2	6
3	Україна	1	2	–	3
4	Росія	1	–	2	3
5	Білорусь	–	2	1	3
15–17	Чехія	–	–	1	1
15–17	ПАР	–	–	1	1
15–17	Польща	–	–	1	1

Таблиця 2

Результати участі українських спортсменів з веслування на байдарках і каное в Олімпійських іграх 1996–2012 р.

ПІБ учасників Олімпійських ігор	Вид програми	Місце
Олімпійські ігри 1996 року, Атланта		
Слівінський М.	С-1 500 м	4
Бундз Р.	С-1 1000 м	7
Терещенко В.	К-1 500 м (ч)	18
Терещенко В.	К-1 1000 м (ч)	18
Куліда В., Слівінський О., Борзуков А., Петров А.	К-4 1000 м(ч)	13
Іграєв О., Литвиненко О.	С-2 500 м	18
Іграєв О., Литвиненко О.	С-2 1000 м	12
Балабанова Г., Юрченко К.	К-2 500 м(ж)	16
Балабанова Г., Юрченко К., Семикіна Т., Фіклісова Н.	К-4 500 м (ж)	13
Олімпійські ігри 2000 року, Сідней		
Балабанова Г., Череватова О., Семикіна Т., Фіклісова Н.	К-4 500 м(ж)	5
Балабова Г., Фіклісова Н.	К-2 500 м (ж)	13
Осипенко І.	К-1 500 м (ж)	18
Бундз Р., Камлочук Л.	С-2 1000 м	15
Климнюк С., Саблін Д.	С-2 500 м	8
Терещенко В.	К-1 1000 м (ч)	18
Слівінський М.	С-1 500 м	7
Олімпійські ігри 2004 року, Афіни		
Балабанова Г., Череватова О., Семикіна Т., Осипенко І.	К-4 500 м (ж)	3
Чебан Ю.	С-1 500 м	15
Чебан Ю.	С-1 1000 м	дискв.
Джалілов Р., Прокопенко М.	С-2 500 м	13
Джалілов Р., Прокопенко М.	С-2 1000 м	15
Олімпійські ігри 2008 року, Пекін		
Осипенко-Радомська І.	К-1 500 м (ж)	1
Чебан Ю.	С-1 500 м	3
Прокопенко М., Безуглий С.	С-2 1000 м	8
Джалілов Р., Крук П.	С-2 500 м	14
Олімпійські ігри 2012 року, Лондон		
Чебан Ю.	С-1 200 м	1
Осипенко-Радомська І.	К-1 500 м	2
Осипенко-Радомська І.	К-1 200 м	2

Порівняльний аналіз виступу членів збірної команди України з веслування на байдарках та каное та провідних спортсменів світу (на прикладі Чемпіонату світу 2011 року та Олімпійських ігор 2012 року)

Вид програми	Місце	Чемпіонат світу		Олімпійські ігри	
		Результат (хв.с)	Країна	Результат (хв.с)	Країна
К-1 200 м (чол.)	1	0.34,77	Польща	0.36,246	Великобританія
	2	0.34,986	Великобританія	0.36,540	Іспанія
	3	0.35,118	Німеччина	0.36,657	Канада
К-2 200 м (чол.)	1	0.32,156	Франція	0.33,507	Росія
	2	0.32,158	Великобританія	0.34,266	Білорусь
	3	0.33,344	Білорусь	0.34,421	Великобританія
К-1 1000 м (чол.)	1	3.36,194	Канада	3.26,412	Норвегія
	2	3.39,488	Швеція	3.27,170	Канада
	3	3.39,818	Норвегія	3.27,759	Німеччина
К-2 1000 м (чол.)	1	3.20,626	Словенія	3.09,646	Угорщина
	2	3.21,478	Швеція	3.09,699	Португалія
	3	3.21,544	Росія	3.10,117	Німеччина
К-4 1000 м (чол.)	1	2.47,734	Німеччина	2.55,085	Австралія
	2	2.48,724	Австрія	2.55,699	Угорщина
	3	2.49,516	Росія	2.55,850	Чехія
С-1 200 м	1	0.39,339	Азербайджан	0.42,291	Україна
	2	0.39,573	Росія	0.42,792	Литва
	3	0.39,687	Іспанія	0.42,853	Росія
	4		Україна		
С-1 1000 м	1	4.04,749	Угорщина	3.47,176	Німеччина
	2	4.06,045	Іспанія	3.48,053	Іспанія
	3	4.08,151	Узбекистан	3.48,502	Канада
С-2 1000 м	1	3.31,070	Німеччина	3.33,804	Німеччина
	2	3.31,952	Азербайджан	3.35,206	Білорусь
	3	3.32,264	Румунія	3.36,414	Росія
К-1 200 м (жін.)	1	0.39,998	Нова Зеландія	0.44,638	Нова Зеландія
	2	0.40,472	Польща	0.45,053	Україна
	3	0.40,670	Україна	0.45,128	Угорщина
К-1 500 м (жін.)	1	1.47,066	Німеччина	1.51,456	Угорщина
	2	1.47,396	Угорщина	1.52,685	Україна
	3	1.48,668	Україна	1.52,923	ПАР
К-2 500 м (жін.)	1	1.37,071	Австрія	1.42,213	Німеччина
	2	1.37,275	Німеччина	1.43,278	Угорщина
	3	1.37,803	Польща	1.44,000	Польща
К-4 500 м (жін.)	1	1.36,339	Угорщина	1.30,827	Угорщина
	2	1.37,521	Німеччина	1.31,298	Німеччина
	3	1.37,887	Білорусь	1.31,400	Білорусь

нагороди, в Пекіні – олімпійські змагання принесли Україні золоту та бронзову медалі, а вісім років тому в Афінах у нас була лише бронзова нагорода (табл. 2).

Аналіз результатів виступів українських спортсменів, учасників Ігр Олімпіад 1996–2012 років, засвідчив позитивну динаміку кількості завойованих нагород та підвищення спортивних результатів практично у всіх спортсменів.

Порівняльний аналіз виступу членів збірної команди України та провідних спортсменів світу (на прикладі чемпіонату світу 2011 року та Олімпійських ігор 2012 року) засвідчив, що щільність результатів у веслуванні на байдарках і каное значно підвищилася, та відставання українських веслярів від світових лідерів

поступово скорочується (табл. 3).

Лідерами в чоловіків у веслуванні на байдарці-одиначці та байдарці-двійці на дистанції 200 м залишаються представники Великобританії та Білорусі. На дистанції 1000 м протягом тривалого періоду 2004–2012 рр. лідирують спортсмени Німеччини та Норвегії.

У веслуванні на каное-одиначці (дистанція 200 м) на Іграх Олімпіад у Лондоні упевнену перемогу здобуває український спортсмен Ю. Чебан. Лідирують у чоловічому каное представники Іспанії, Німеччини, Росії та України.

Включення до програми Олімпійських ігор нової для даного змагання дистанції 200 метрів суттєво

змінило існуючий рейтинг команд різних країн, так, лідируючі позиції здобули: в жінок – представниці Нової Зеландії, України, Польщі та Угорщини, в чоловіків – Великобританії, України та Росії.

Слід відмітити, що виступ жіночої збірної команди України дозволяє говорити про збереження високого рівня досягнень, збереження потенціалу та високих можливостей саме у веслуванні на байдарках і каное жіночому. На міжнародній арені протягом десятиліття лідирують представниці України, Угорщини, Німеччини. Про це свідчать не тільки результати Чемпіонату світу 2011 року та Олімпійських ігор 2012 року, але й щільність результатів на світових першостях. Успіх команди України – золота медаль, здобута І. Осипенко-Радомською на дистанції 500 м у 2008 році та дві срібні нагороди в 2012 році, свідчать про динамічний розвиток веслування на байдарках і каное в Україні,

чітку орієнтацію тренувального процесу на перемогу.

Висновки. Аналіз результатів виступів українських спортсменів, учасників Ігр Олімпіад 1996–2012 років, засвідчив позитивну динаміку кількості завойованих нагород та підвищення спортивних результатів практично у всіх спортсменів. Включення до програми Олімпійських ігор нової для даного змагання дистанції 200 метрів суттєво змінило існуючий рейтинг команд різних країн, в якому команда українських спортсменів стала однією з лідируючих.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямку: провести порівняльний аналіз виступу членів збірної команди України з веслування на байдарках та каное та провідних спортсменів світу (на прикладі Чемпіонату світу 2013 року та Олімпійських ігор 2012 року).

Література:

1. Жуков С. Е. Новые тенденции развития гребли на байдарках и каное в олимпийских классах судов / С. Е. Жуков, А. Л. Сируц, Т. А. Жукова // Междунар. научно-практическая конф. Государств участников СНГ по проблемам ФК и С : [материалы Международной научно-практической конференции : Минск, 27–28 мая 2010 г.] – Ч. 1. – С. 75–79.
2. Жуков С. Е. Тенденции развития гребли на байдарках и каное / С. Е. Жуков, Т. А. Жукова // Проблемы повышения эффективности тренировочной и соревновательной деятельности в спорте (научно-педагогическая школа Т. П. Юшкевича) : [материалы Международной научно-практической конференции : Минск, 13 марта 2008 г.] – Минск : БГУФК, 2008. – С. 135–140.
3. Курамшин Ю. Ф. Спортивная рекордология : теория, методология, практика : [монография] / Ю. Ф. Курамшин. – М. : Советский спорт, 2005. – 408 с.
4. Ольшевский В. С. Сравнительный анализ тактических вариантов прохождения соревновательной дистанции сильнейшими женскими гребными экипажами в олимпийском цикле / В. С. Ольшевский, С. Е. Жуков // Научно-практические проблемы спорта высших достижений : [Материалы Междунар. конф. г. Минск, 29–30 ноября 2007 г.] – Минск : БГУФК, 2007. – С. 81–84.
5. Правила змагань з веслування на байдарках і каное. – К. : РВК Деснянська правда, 2010. – 40 с.
6. Чубаров В. Проблемы, которые мы выбираем (гребля на байдарках и каное) / В. Чубаров // Теория и практика физической культуры. – М. – 2002. – №3. – С. 31–34.
7. Bonetti D. L. Variation in performance times of elite flat-water canoeists from race to race / D. L. Bonetti, W.G. Hopkins // Int J Sports Physiol Perform. – 2010. – Jun;5(2) : 210-7.
8. Csaba Szanto. Racing Canoeing. International Canoe Federation / Szanto Csaba. – 2004. – т. 1.2. – 264 с.
9. Someren K. A. Prediction of flatwater kayaking performance / K. A. Someren, G. Howatson // Int. J. Sports Physiol. Perform. – 2008. – Jun;3(2) : 207-18.
10. Energy System Contribution to Olympic Distances in Flat Water Kayaking (500 and 1000 m) in Highly Trained Subjects / Zouhal H., Le Douairon Lahaye S., Abderrahaman A. B. at al // J Strength Cond Res. – 2012. – Mar 26(3) : 825-31.

